

ДОПРИНОС ВЕРСКЕ НАСТАВЕ РАЗВОЈУ РЕЛИГИОЗНЕ ДАРОВИТОСТИ МЛАДИХ

Резиме: У раду се даје део налаза једног експлоративног истраживања којим се у једном делу посматрају доступне информационо-комуникационе технологије са религиозном садржином и поруком, разни музички правци и покрети (међу којима духовна музика кроз омладинске и црквене хорове заузима важно место у друштву и култури), компјутери, игрице, интернет, и све то на изванредан начин доприноси развоју њихове религиозности, која се јаче манифестује код индивидуа које манифестују религиозну даровитост. Издвајамо значајније налазе. (1) У значајном броју присутних медија и разноврсних садржаја, млади кроз информационо-комуникационе технологије у верској настави развијају своју религиозну даровитост, и у складу са њом препознају, па и разликују добро од лошег, корисно од штетног. Тако да омогућавање приступа ИКТ-у са верским садржајима иде у правцу закључака да се на овај начин остварује позив Господа: „Пустите децу, и не браните им да долазе к Мени, јер је таквих Царство Небеско. Заиста вам кажем: Који не прими Царство Божије као дете, неће ући у Њега.” (Мт. 19,14; Мк. 10,15). (2) Верском наставом се уз коришћење савремене ИКТ и добре примере у истима помаже младима да лакше стичу појмове, усвајају религиозне ставове, развијају сопствену моралност, исправне ставове према другима, да развијају интраперсоналне дарове, проширујући своја сазнања о Богу и моралним врлинама датим у заповестима Божијим, духовној музици, иконопису и црквеном сликарству, историји религије, као и размењујући своја интелектуална и духовна сазнања, искуства и ставове, са својим вршњацима широм света.

Кључне речи: верска настава, информационо-комуникационе технологије (ИКТ), религиозна даровитост.

Увод

Према анализи стања у основним и средњим школама на територији Епархије банатске, извршеној на почетку школске 2015/2016. године, од стране координатора за верску наставу Епархије банатске, прикупљањем званичних података од наставника верске наставе, добијен је податак да 54,86% даровитих ученика (са одличним успехом), од укупног броја даровитих ученика (са одличним успехом) у школама, похађа верску наставу. У овом раду се приказује истраживање спроведено међу даровитим ученицима основних средњих школа у Банату који похађају верску наставу, и ближе се сагледава поље даровитости младих пројављено кроз узрастање путем верске наставе. Корак даље, указује се на важност и потребу верске наставе у савременом мисионарском деловању Цркве кроз контекст васпитања и

---

¹ninoslav.kacaric@gmail.com

образовања, израђивањем и неговањем традиционалних вредности живота, културе, морала и даровитости. Верска настава у Србији је још увек на пробном испиту, како са становишта Државе и цивилног друштва, тако и Цркве у савременом српском друштву. Остваривање циљева и задатака верске наставе утиче на стварање здраве друштвене и црквене заједнице која ће својим постојањем и деловањем обезбедити Цркви лакшу и ефикаснију мисију, а систему васпитања и образовања у нашим школама високе критеријуме остваривости квалитета и даровитости младих, како уз класичне методе извођења наставе, тако и применом информационо-комуникационих технологија (ICT).

ДОПРИНОС ВЕРСКЕ НАСТАВЕ РАЗВОЈУ РЕЛИГИОЗНЕ ДАРОВИТОСТИ МЛАДИХ

Да би се дошло до сазнања какви су ставови испитаника по питању доприноса верске наставе развоју религиозне даровитости младих, дата им је могућност процењивања значаја одређених фактора који утичу на допринос верске наставе, вероучитеља, као и начина извођења наставе. Резултати су добијени на основу дескриптивне статистике. Фокус је стављен на тврдње са највећом просечном оценом (*AS*), јер су те тврдње оцењене као најзначајније, и као оне које се највише поклапају са поимањима испитаника. На овај начин се желела добити широка и комплексна слика о ставовима испитаника према верској настави и вероучитељу, као и да се изведу из тога одређени закључци који би били корисни за евентуално кориговање спорних чинилаца у извођењу верске наставе.

Табела 1. *Допринос верске наставе развоју религиозне даровитости младих зависи од:*

Тврдње	N	AS	SD	Skewness	Kurtosis
Од особина личности вероучитеља	444	2.92	1.452	.076	-1.283
Од породичног васпитања и утицаја друштвене средине	444	3.38	1.284	-.302	1.140
Од личног става, интелектуалног израђивања верских истина, моралних знања и осећања ученика	443	3.38	1.341	-.416	-.933
Од редовног учешћа ученика у црквеном животу и Светој Литургији	444	3.18	1.346	.145	-.548
Од редовног и активног похађања верске наставе у школи	441	2.33	1.367	.712	-.692

Испитаници су процењивали зависност развоја религиозне даровитости од појединих фактора. На основу дескриптивне статистике приказане у Табели 1. закључује се да су се две тврдње посебно истакле. Исту просечну оцену од 3,38 имају тврдња А – *Допринос развоју религиозне даровитости младих зависи од породичног васпитања и утицаја друштвене средине* ($SD = 1,284$) и тврдња Б – *Допринос развоју религиозне даровитости младих зависи од личног става, интелектуалног изграђивања верских истина, моралних знања и осећања ученика* ($SD = 1,341$). Негативне вредности скјуниса у оба случаја ($A = -.302$; $B = -.302$) говоре да су у већем броју случаја биле десно од средње вредности, па су исте међу већима. У првом случају куртозис је већи од 0 и износи 1,140 што даје слику о нормалној расподели података, док је у другом случају расподела резултата пљоснатија од нормалне (*kurtosis* $-.993$). Инспекцијом Табеле 1. увиђамо да испитаници сматрају да најмањи допринос има личност самог вероучитеља, док њихови лични ставови, породично васпитање и друштвена средина ипак имају пресудан утицај, што је врло слично резултатима истраживања Слађане Зуковић (Zuković, 2012), где се наводи позитиван утицај верске наставе на поштовање родитеља од стране адолесцената, допринос бољем породичном функционисању, комуникацији и заједништву, превазилажењу проблема, уз давање смисла, наде, мира и оптимизма, кроз нуђење доброг система вредности, зрелог односа и темеља за будући брак и породицу.

Иако се дошло до резултата приказаних у Табели 1. који говоре да испитаници сматрају да вероучитељ нема великог значаја и доприноса у развоју религиозне даровитости младих, теоријска сазнања ипак говоре супротно.

Табела 2. Допринос вероучитеља развоју религиозне даровитости младих зависи од:

Тврдње	N	AS	SD	Skewness	Kurtosis
Од његових позитивних особина личности	446	3.29	1.363	-.196	-1.276
Од познавања садржаја које преноси ученицима	445	3.34	1.121	-.061	-.860
Од интересантности начина представљања верских садржаја	444	3.25	1.193	-.093	-.833
Од бриге за моралним и верским узрастањем ученика	443	3.12	1.339	.017	-1.260

Личност и компетенције самог наставника, у овом случају вероучитеља, круцијалне су. У складу са тим, желела су се сазнати мишљења ученика верске наставе о доприносу вероучитеља развоју религиозне даровитости ученика у верској настави. Највећу просечну оцену добила је тврдња која се односила на аспект теолошког образовања вероучитеља и она

гласи: *Допринос вероучитеља зависи од познавања садржаја које преноси ученицима*. Просечна оцена ове тврдње износи 3,34 а стандардна девијација 1,121. Негативна вредност скјуниса од -,061 указује да је у већем броју случаја било високих оцена које су придаване током процене, док је куртозис мањи од 0, и износи -,860, што говори о расподели резултата која је плоснатија од нормалне. Дескриптивна статистика рачуната је на основу 445 оцена, док су показатељи за остале тврдње наведени у Табели 2.

Према налазима истраживања спроведеног међу младима у Немачкој 2004. године (Pigner, 2013), многи аспекти хришћанске педагогије, њени циљеви и садржаји могу бити прихваћени, јер нуде добре моралне смернице и неверујућим ученицима, али се наглашава став да је лична религиозност обавеза наставника верске наставе. Један став је да је пример личног живота наставника битан и ефикасан елемент у настави и образовању; други став је, да педагошки допринос наставници дају кроз своју индивидуалност, која је у обавези да открије личну мотивацију и духовни темељ њиховог живота, из теолошких, психолошких и социјалних разлога. Ђорђевић (2002: 38) сматра да верску наставу треба да излажу квалификовани вероучитељи, а када су у питању верске секте едуковани кадар (психолози, социолози, педагози, теолози, неуропсихијатри...). Наводећи битне карактеристике вероучитеља, Грандић (2004: 64) наглашава да организатори и прихватиоци религијског васпитања и наставе веронауке, треба да буду свесни велике одговорности и сложености тог чина и процеса, те да претходно и упоредо стрпљиво раде на развоју одговарајуће религијске педагогије тј. методике наставе веронауке. Према Зорици Кубурић (2009) велики, такорећи пресудан значај за успешну реализацију верске наставе има личност вероучитеља; њега треба да одликују љубав према деци и свом позиву, знање, саосећајност, оптимизам, истрајност, искреност и низ других особина. Слично овоме, Слађана Зуковић (2006) наглашава да стручни идентитет вероучитеља подразумева целовитост његовог теолошког и педагошког образовања, као и складност његовог духовно-верничког и стручног идентитета. Он треба да буде обдарен истинском добротом, великодушностју и отвореностју, као и да својим животом и деловањем буде сведок, пратилац и саучесник у процесу верског сазревања ученика.

Табела 3. *Начини извођења наставе који доприносе развоју религиозне даровитости ученика*

Тврдње	N	AS	SD	Skewness	Kurtosis
Класичан начин поучавања о теоријским истинама вере	438	2.94	1.491	.090	-1.117
Презентовање религиозних садржаја и историјских догађаја путем документарних или анимираних филмова	438	3.25	1.189	-.092	-.841

Слушање духовне музике и неговање црквеног певања	439	2.74	1.234	.824	2.322
Посета Светим храмовима и учествовање у црквеним богослужењима, уз тумачење смисла црквених празника и богослужбених радњи	438	3.75	1.365	-.509	-.566
Употреба информационо-комуникационих технологија уз праћење друштвених мрежа (фејсбука, твитера) и веб-сајт презентација црквених институција и профила црквених великодостојника	431	2.39	1.541	.627	-.921

Како би верска настава била добро организована и успешна у развоју религиозне даровитости младих, неопходно је да се ослања на педагошка сазнања и уважава педагошке законитости. Усвајање теолошких знања треба да буде усмерено ка цеколупном и свестраном развоју личности и њених потенцијала, да утиче на емоционалне, интелектуалне, физичке, естетске и моралне снаге и способности личности, те на потенцијале религиозне даровитости. Обзиром на специфичност верске наставе, вероучитељ има широке могућности примене различитих наставних метода и средстава. Према схватањима испитаника, која су приказана у Табели 3, као најзначајнији начин извођења верске наставе који утиче на развој религиозне даровитости ученика истиче се: *Посета Светим храмовима и учествовање у црквеним богослужењима, уз тумачење смисла црквених празника и богослужбених радњи* ($AS = 3,75$; $SD = 1,365$). Оцену за ову тврдњу дало је 438 испитаника, а показатељи расподеле података *skewness* и *kurtosis* говоре да је замишљена крива вредности одговора плосната (*kurtosis* $-.566$), а да се већина резултата налази међу већим оценама (*skewness* је негативан и износи $-.509$). Најмању просечну оцену добиле су информационо-комуникационе технологије (ICT) ($AS = 2,39$). На основу дескриптивне статистике, може се закључити да испитаници воле и желе да буду проактивни и субјекти васпитања и образовања, када је реч о верској настави.

Табела 4. *Значајност разлика између места и доприноса верске наставе, вероучитеља и начина извођења верске наставе развоју религиозне даровитости младих (Т тест), са средњим вредностима тврдњи за Т тест (место)*

Твр.	средина	N	AS	SD	t	df	p
А	село	179	3,09	1,401	-3,758	442	,000
	град	264	3,58	1,264			
Б	село	180	3,16	1,108	-2,874	443	,004

	град	265	3,46	1,114			
В	село	180	2,91	1,239	-2,702	441	,007
	град	263	3,26	1,388			
Г	село	178	3,56	1,406	-2,458	436	,014
	град	260	3,88	1,323			

А: Допринос верске наставе развоју религиозне даровитости младих зависи од личног става, интелектуалног израђивања верских истина, моралних знања и осећања ученика; Б: Допринос вероучитеља развоју религиозне даровитости младих зависи од познавања садржаја које преноси ученицима; В: Допринос вероучитеља развоју религиозне даровитости младих зависи од бриге за морално и верско узрастање ученика; Г: Најбољи начин за извођење верске наставе огледа се у посетама светим храмовима и учешћу у црквеним богослужењима, уз тумачење смисла празника и богослужбених радњи.

На основу анализа утврђено је да постоје 4 тврдње из доприноса верске наставе развоју религиозне даровитости младих код којих је присутна статистичка значајност у односу на место обитавања испитаника. Код тврдње: *Допринос верске наставе развоју религиозне даровитости младих зависи од личног става, интелектуалног израђивања верских истина, моралних знања и осећања ученика*, уочена је статистичка значајност $t(442) = -3,758$, $p = 0,000$. Испитаници из градске средине ову тврдњу сматрају битнијом ($AS = 3,58$; $SD = 1,264$) него што је то случај код испитаника из сеоске средине. Израчунати ета квадрат од 0,02 говори о малој разлици између средњих вредности аритметичких средина. Разлике постоје и код схватања доприноса вероучитеља развоју даровитости ученика. Испитаници из градске средине ($AS = 3,46$; $SD = 1,114$) процењују теолошко образовање предавача битнијим него они из сеоске средине ($AS = 3,16$; $SD = 1,108$), а то потврђује статистичка значајност код схватања да: *Допринос вероучитеља развоју религиозне даровитости младих зависи од познавања садржаја које преноси ученицима*, $t(443) = -2,874$, $p = 0,004$. Израчунати ета квадрат од 0,01 говори о малој разлици између средњих вредности аритметичких средина. Још једна разлика уочена у сегменту доприноса вероучитеља огледа се кроз процену тврдње: *Допринос вероучитеља развоју религиозне даровитости младих зависи од бриге за морално и верско узрастање ученика*. Уочена је статистичка значајност $t(441) = -2,702$, $p = 0,007$. Испитаници из града процењују ову тврдњу битнијом и значајнијом ($AS = 3,26$; $SD = 1,388$) него они са села ($AS = 2,91$; $SD = 1,239$). Израчунати ета квадрат је 0,02 тако да је разлика између аритметичких средина мала. Последња тврдња у којој је уочена статистички значајна разлика у односу на место је: *Најбољи начин за извођење верске наставе огледа се у посетама светим храмовима и учешћу у црквеним богослужењима, уз тумачење смисла празника и богослужбених радњи*, $t(436) = -2,457$, $p = 0,014$. И овај пут испитаници из града дају веће просечне оцене ($AS = 3,88$; $SD = 1,323$) од оних са села ($AS = 3,56$; $SD = 1,406$) при

вредновању. Мала вредност ета квадрата од 0,01 указује на малу разлику међу аритметичким срединама.

Анализом горенаведених налаза увиђа се да у све четири тврдње о доприносу верске наставе развоју религиозне даровитости младих постоји мала статистички значајна разлика, па су наведене вредности високо вредноване у граду, док су мање вредноване на селу. Ове разлике, иако су статистички значајне, нису толико велике да би се могло говорити о озбиљним разликама у мишљењу испитаника са села и из града по питању доприноса верске наставе, што упућује на закључак да је верска настава имала позитиван утицај и на селу и у граду. Такође, могло се очекивати да постоји разлика у култури села и града, која би у овом случају превагнула у корист града, јер видимо да испитаници из града више вреднују самосталност у приступу интелектуалном и верском изграђивању и узрастању, затим степен образовања вероучитеља, али имају и виши степен свести по питању значаја учествовања у богослужбеном животу Цркве, што говори у прилог томе да имају вишу еклисиолошку и есхатолошку свест од испитаника са села.

Помоћу једнофакторске анализе варијансе утврђивано је да ли постоје варијансе између различитих узрачних група. Групе су именоване на следећи начин: **група 1.** – 7. разред ОШ; **група 2.** – 8. разред ОШ; **група 3.** – 3. разред СШ; **група 4.** – 4. разред СШ, док су поређења помоћу Тукејевог ХСД (Tukey HSD) теста указала међу којим групама је та разлика.

Код тврдње: *Допринос верске наставе развоју религиозне даровитости ученика зависи од личног става, интелектуалног изграђивања верских истина, моралних знања и осећања ученика*, уочена је значајност $F(439) = 10,298$, $p = 0,000$. Разлике су уочене код 1. и 4. групе, $p = 0,000$; 2. и 4. групе, $p = 0,008$; 3. и 4. групе, $p = 0,000$. Просечне оцене говоре о следећим релацијама: млађи узрасти, испитаници седмог разреда ($AS = 3,55$; $SD = 1,220$) и осмог разреда ($AS = 3,44$; $SD = 1,144$) ову тврдњу процењују као значајнију за разлику од старијих узраста, испитаника 4. разреда СШ ($AS = 2,85$; $SD = 1,525$). Са друге стране уочене су разлике међу две старије групе, где се издвајају испитаници 3. разреда СШ. Њихова просечна оцена од 3,75 највећа је у односу на све групе, али значајност је доказана само у односу са 4. групом, те се може закључити да су припадници треће групе сматрали да њихове особине личности имају велики утицај на допринос верске наставе развоју религиозне даровитости, за разлику од старијих.

Разлике су уочене код тврдње: *Допринос верске наставе развоју религиозне даровитости ученика зависи од редовног учења ученика у црквеном животу и Светој Литургији*, $F(440) = 5,298$, $p = 0,001$. Значајност се указала између 1. и 3. групе ($p = 0,002$), те између 3. и 4. групе ($p = 0,007$). Просечна оцена прве групе износи 3,36 ($SD = 1,353$), треће групе 2,73 ($SD = 1,285$), док је код четврте групе она 3,30 ($SD = 1,274$). Подаци доводе до закључка да су испитаници седмог разреда ову тврдњу сматрали значајнијом од испитаника трећег разреда СШ, али исто тако нам уочене разлике говоре о

релацији између две групе старијих испитаника, где трећи разред СШ ову тврдњу сматра мање значајном од својих старијих другара.

Процене значајности тврдње у односу на узраст приметне су и код схватања да: *Допринос вероучитеља развоју религиозне даровитости младих зависи од његових позитивних особина личности* $F(442) = 3,109$, $p = 0,026$. Разлике су уочене у средњим вредностима прве групе ($AS = 3,08$; $SD = 1,328$) и треће групе ($AS = 3,58$; $SD = 1,432$). Другим речима, старији испитаници сматрају личност вероучитеља битнијим фактором за развој религиозне даровитости ученика него млађи.

Код схватања да: *Допринос вероучитеља развоју религиозне даровитости младих зависи од познавања садржаја које преноси својим ученицима*, уочена је статистички значајна разлика међу различитим групама, $F(441) = 3,213$, $p = 0,023$. Овога пута, значајност је само између испитаника приближно истих година, између ученика 1. и 2. групе ($p = 0,024$). Просечне оцене наводе нас на закључак да испитаници осмог разреда ($AS = 3,64$; $SD = 1,089$) сматрају теолошко образовање вероучитеља значајним за развој даровитости ученика, за разлику од испитаника из седмог разреда ($AS = 3,16$; $SD = 1,119$).

Анализе показују да постоје разлике у схватању значаја педагошких компетенција наставника у односу на узраст. То се увиђа код тврдње: *Допринос вероучитеља развоју религиозне даровитости младих зависи од интересантности начина представљања верских садржаја* $F(440) = 3,440$, $p = 0,017$. Релације између групе 2. и 4. ($p = 0,011$) се огледају у следећем. Старији испитаници, у овом случају из четвртог разреда средњих школа ($AS = 3,50$; $SD = 1,210$), педагошке компетенције наставника сматрају битнијим и придају им већи значај за развој даровитости него што је то случај код млађег нараштаја, испитаника осмог разреда основне школе ($AS = 2,98$; $SD = 1,182$).

Статистички значајна разлика уочена је код тврдње: *Презентовање религиозних садржаја и историјских догађаја путем документарних или анимираних филмова је начин наставе који доприноси развоју религиозне даровитости ученика* $F(434) = 6,797$, $p = 0,000$. Разлике постоје између групе 1. и групе 3. ($p = 0,013$), и између групе 1. и групе 4. ($p = 0,01$). Средња вредност прве групе износи 2,96 док је стандардна девијација 1,176; средња вредност треће групе је 3,44, а стандардна девијација је 1,284, и на крају, средња вредност четврте групе је 3,52 док је стандардна девијација 1,089. Из свега наведеног се закључује да старији испитаници, они из средњих школа, сматрају да овакав начин извођења наставе више доприноси развоју даровитости него што то мисле млађи испитаници.

Последња тврдња код које је уочена статистички значајна разлика у односу на узраст је: *Слушање духовне музике и неговање црквеног певања је начин наставе који доприноси развоју религиозне даровитости ученика*, $F(435) = 2,840$, $p = 0,038$. Разлике постоје у средњим вредностима друге ($AS = 3,07$; $SD = 1,153$) и четврте групе ($AS = 2,59$; $SD = ,982$). Млађи испитаници,

они из осмог разреда, сматрају да је овакав начин извођења наставе значајнији за развој религиозне даровитости, него што је то случај са старијим испитаницима.

ЗАКЉУЧАК

У значајном броју присутних медија и разноврсних садржаја, млади кроз информационо-комуникационе технологије у верској настави развијају своју религиозну даровитост, и у складу са њом препознају, па и разликују добро од лошег, корисно од штетног. Тако да омогућавање приступа информационо-комуникационим технологијама са верским садржајима иде у правцу закључака да се на овај начин остварује позив Господа: „Пустите децу, и не браните им да долазе к Мени, јер је таквих Царство Небеско. Заиста вам кажем: Који не прими Царство Божије као дете, неће ући у Њега.” (Мт. 19, 14; Мк. 10, 15).

Узимајући све наведено у обзир, може се закључити да информационо-комуникационе технологије представљају велики потенцијал у успешној реализацији верске наставе и њеном подстицању развоја религиозне даровитости младих у будућности. Верска настава данас још увек, у највећем броју случајева, користи класичне методе извођења наставе, али млади велики значај придају информационо-комуникационим технологијама у многим сферама својих активности и образовања. У складу са тим, формирање прве српске црквене друштвене мреже Црква.нет (*Crkva.net*) која је саставни део портала *Pouke.org*, а основали су је свештеници, вероучитељи и теолози при Мисионарском одељењу Српске православне цркве, представља један одличан искорак у будућност.

Литература:

- Библија – Свето Писмо Старог и Новог Завета (2004). Београд: Библијско друштво СЦГ.
- Грандић, Р. (2004). *Увод у педагогију* – приручник. Нови Сад: Издање аутора.
- Ђорђевић, Ј. (2002). *Морално васпитање, теорија и пракса*. Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине.
- Зуковић, С. (2006). Реализација верске наставе у школама – стање, проблеми и могућности. У: Е. Каменов (Ур.), *Реформа система васпитања и образовања у Републици Србији*, 279–292. Нови Сад: Филозофски факултет.
- Zuković, S. (2012). *Porodica kao sistem-funkcionalnost i resursi osnaživanja*. Novi Sad: Pedagoško društvo Vojvodine.
- Кубурић, З. (2009). Религија и млади. *Религија и толеранција*, 7/12, 217–234.
- Кубурић, З., Зуковић, С. (2010). *Верска настава у школи*. Нови Сад: ЦЕИР, Савез педагошких друштава Војводине.

- Pirner, L. M. (2013). „Christian pedagogy? A research report on the Christian profile of an educational institution in Germany“. *British Journal of Religious Education*, 35(1), 72–86.
- Поповић, Б. (1978). *Морални развој и морално васпитање*. Београд: Институт за педагошка истраживања.
- Шевкушић, С. (2011). Профил вероучитеља који предају у београдским школама: резултати истраживања. *Вероучитељ у школи*, 1, 64–71.

Mr Ninoslav Kačarić
The Diocese of Banat
Vršac

THE CONTRIBUTION OF RELIGIOUS EDUCATION TO DEVELOPMENT OF RELIGIOUS TALENTS AMONG YOUTH

Abstract: This paper provides part of the findings of an exploratory investigation that in one part of the available ICT observe the religious content and the message in various music genres and movements (including spiritual music through youth and church choirs occupies an important place in society and culture), computers, games, internet, and all that in some way contributes to the development of their religiosity, which is strongly manifested in individuals through their religious talents. Significant findings are related to:

- In a significant number of variety of media content, young people through information and communication technology in the religious develop their religious talents, and in accordance with it, they even recognize right from wrong, useful and harmful. So that facilitating access to ICT with religious content is moving towards conclusions that in this manner the Lord's call: "Let the little children, and forbid them not to come unto me, for of such is the Kingdom of Heaven. Truly I say to you, those who do not receive the kingdom of God like a child shall not enter it." (Mt.19, 14; Mk.10, 15).
- Religious education is using modern ICT and good examples therein and in this way helps young people to gain easier terms, adopt religious attitudes, develop their own morality, proper attitudes towards others, to develop intrapersonal gifts, expanding their knowledge about God and moral qualities given in the commandments of God, spiritual music, iconography and church painting, history, religion, and by sharing their intellectual and spiritual knowledge, experience and views with their peers around the world.

Key words: religious education, information and communication technology (ICT), a religious endowment.